

Sikrer fremtiden og bevarer fortiden

Sam: svar

Nasjonal sikkerhetsmåned

"Digital sikkerhetskultur - ditt og mitt ansvar"

I oktober markerer NorSIS Nasjonal sikkerhetsmåned for 12. gang.

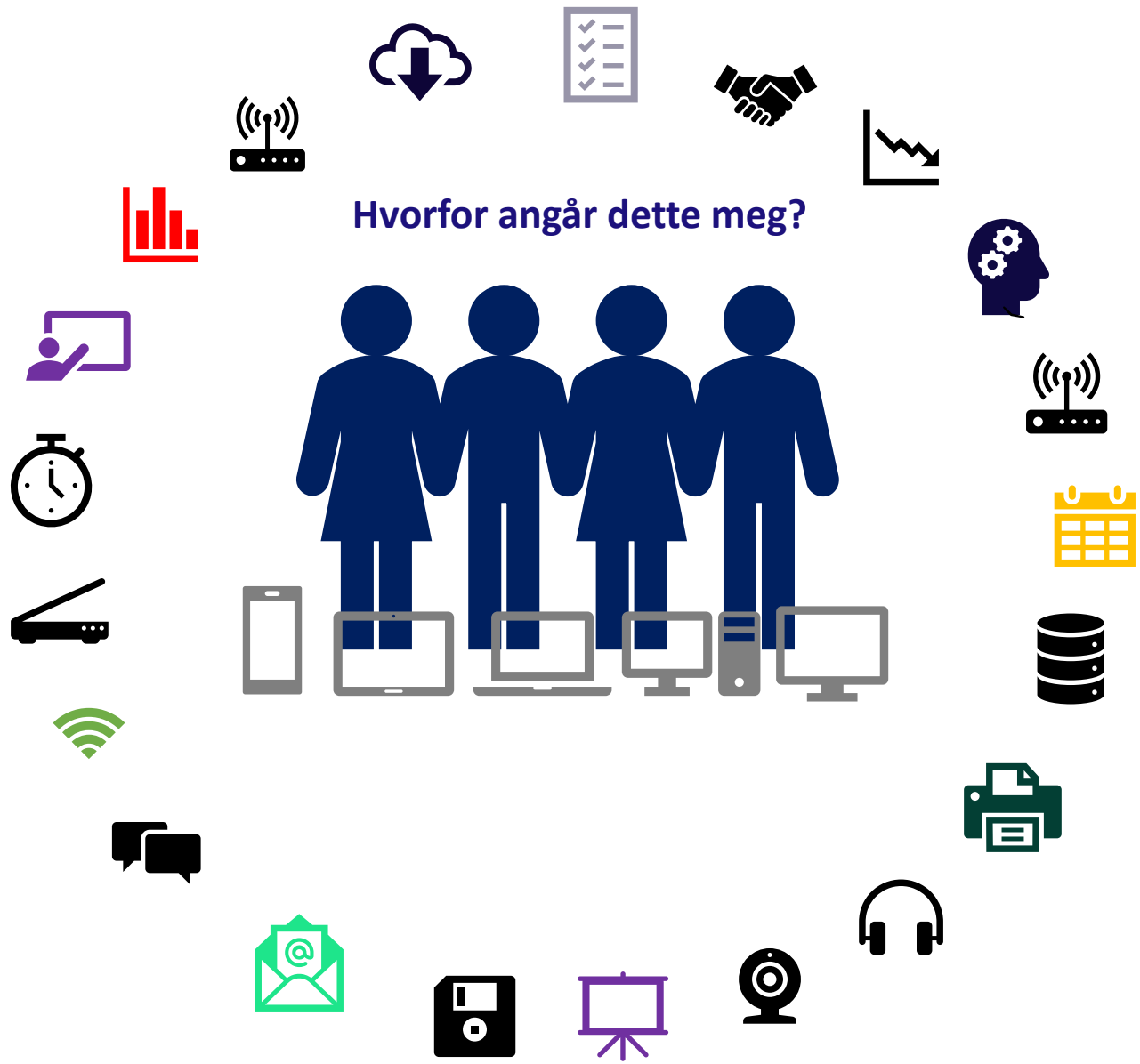
Årets tema under sikkerhetsmånedene vil være «Sammen for en trygg digital hverdag» med fokus på løsepengeangrep og phishing eller nettfisking, ulike former for sosial manipulering.

10 gang for European Union Agency for Cybersecurity (ENISA) **#CyberSecMonth 2022**

- Risikoforståelse: Trusler, motiv og metode for digitale angrep
- Tiltak og forebygging
- Hva kan hver enkelt gjøre?
- Sikring av personopplysninger

Hvem står bak datakriminaliteten?

Bilde: Maria Nyheim

Datakriminalitet berører deg og meg

Når vi blir utsatt for krenkelser, svindel, manipulasjon og datatyveri, står disse verdiene på spill:

- Trygghet
- Integritet og verdighet
- Tillit
- Samhold og tilhørighet

Personvern

Personvern handler om retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger.

Definisjon:

- Alt som kan identifisere deg som individ!
- Navn, adresse, telefon, helseforhold

- Hva gjør en personvern opplysning sensitiv?

**Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven)
Artikkel 5 - Prinsipper for behandling av personopplysninger**

GDPR - General Data Protection Regulation.

- Personvernforordningen, omhandler virksomheters behandling av personopplysninger og gjelder for all behandling av personopplysninger.
- Det være seg innsamling, registrering, sammenstilling, lagring eller utlevering.

Personvernprinsippene

- Lovlig, rettferdig og gjennomsiktig
- Formålsbegrensning
- Dataminimering
- Riktighet
- Lagringsbegrensning
- Integritet og konfidensialitet
- Ansvarlighet

Hva blir angrepet og hva benyttes for angrep?

Data = informasjon og informasjon = penger

Alle digitale rollene dine og alle digitale områdene dine er interessante for mange!

Mest brukt angrepsmetode:

- ✓ Epost
- ✓ Eposter med falske trusler og utpressingskrav
- ✓ Usikrede nettverk
- ✓ Tyveri av identitet (brukernavn og passord)
- ✓ Linker i epost og sms- «phising»

HAR DU HØRT OM **PHISHING?**

DET HAR INGENTING
MED **HAVET** Å
GJØRE!

E-post som angrepsmetode

- E-posten er uventet
- Avsenderadressen stemmer ikke
- Lenkene går ikke dit du tror
- Kan være dårlig norsk og grammatiske feil

Stopp, tenk, klikk!

Outlook

Er du usikker?
Spør!

Informasjons- og identitetstyveri

«PHISHING»

The image shows a screenshot of a phishing email. The email header includes the subject "ID Has Been Locked !" and the sender "Id Apple <mailcostumers@afrihost.com>". The email body features the Apple logo and the text "Apple Inc.". Below this, it states "Your ID Was used to Sign in to FaceTime and iMessage" and "Dear Client, We've noticed that some of your account information appears to be missing or incorrect, to avoid interruption of your account please sign in to the Apple ID and verify your account. If we don't receive the information before this deadline, we will disable your account for security reasons." The email then asks the recipient to "Please verify your account information by clicking on the link below :" and provides a "Log In Here" link with the URL "http://serviceloginitunes.co.vu/". The email concludes with "Thank you for your patience and understanding. If you need further assistance, please click Help at the bottom of Apple page." Red boxes highlight the sender's name, the "Log In Here" link, the URL, and the "Log In Here" link again. A blue circle with "IA" is also present near the sender's name.

HACKING AV EPOST PÅ STORTINGET

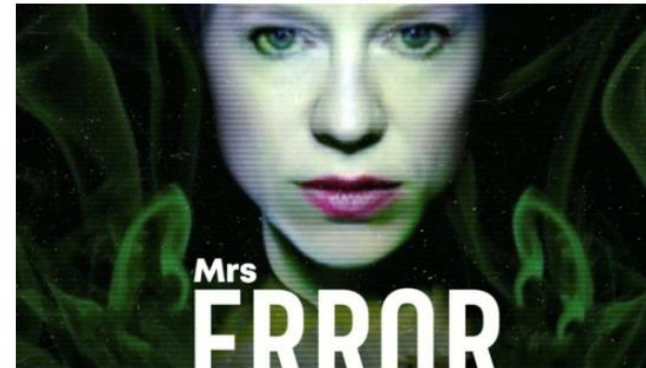
Stortinget om epost-angrepet: – Vil vurdere å dele erfaringer på et senere tidspunkt

Stortinget bekrefter at de bruker både tofaktor og avansert trusselbeskyttelse både på pc og mobil, men ønsker foreløpig ikke å dele erfaringer fra epost-angrepet denne uka.

Russisk hackergruppe skal ha startet angrep mot Norge

Flere store offentlige nettsider ble slått ut av det som trolig er et dataangrep fra en russisk hackergruppe.

Killnets melding på Telegram med et redigert bilde av utenriksminister Anniken Huitfeldt.

FOTO: SKJERMDUMP FRA KILLNETTS TELEGRAM-KONTO

Hallvard Norum
Journalist

Philippe Bédos Ulvin
Journalist

Sunniva Grimstad
Hestenes
Journalist

Lisbeth Skei
Journalist

Tobias Kvalvik
Henriksen
Journalist

Amalie Bernhus
Årtun
Journalist

Cyber Sikkerhets Inspektør

6 TIPS FOR Å AVSLØRE FALSK E-POST

Sjekk det viste navnet i forhold til e-postadressen - **svindlere utgir seg ofte for å være en annen**

“KJÆRE VENN”
Se opp for generelle eller upersonlige hilsefraser

“SEND MEG PENGER”
Spørsmål om pengeoverføring i en e-post er alltid mistenkelig

“BANKOPPLYSNINGER”
Ingen banker ber om betalingsopplysninger eller godkjenning av BankID på e-post

“GLEMT PASSORD”
Vær obs om du mottar e-post om nullstilling av passord uten at du har bedt om det

“KLIKK HER”
Sjekk alltid hvor lenker fører ved å føre muspekeren over. Husk, er du i tvil - **Ikke klikk!**

From: Jakob Hansen <fake123@somemail.xyz>

To: Meg <meg@minepost.no>

Hei sjef,

Jeg håper du kan **sende meg litt penger** men først trenger jeg dine **bankdetaljer**. Jeg trenger også at du **nullstiller** ditt e-post passord. Klikk **her** for å laste ned mer informasjon.

Med vennlig hilsen,
Jakob.

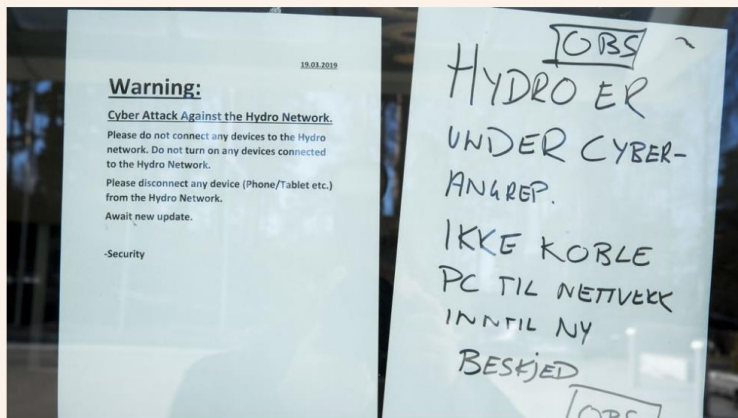
Løsepengevirus

- Løsepengevirus er en type skadevare som låser eller krypterer hele eller deler av innholdet på datamaskinen.
- Målet er å få brukeren til å betale løsepenger til angriperen.
- For at brukeren skal få tilgang til innholdet på egen datamaskin igjen, krever angriper at man betaler løsepenger, ofte i form av bitcoin.
- Data låses ned og gis ikke tilbake før du betaler!

Cyberangrep har kostet Hydro opptil 450 millioner

Cyberangrepet i mars har kostet Norsk Hydro opptil 450 millioner kroner, ifølge en oppdatering fra selskapet. Kvartalsrapporten er utsatt til juni.

Hydro tildeles pris for åpenhet etter cyberangrep

Under og etter det omfattende cyberangrepet som rammet i mars, valgte Hydro å være åpne i sin kommunikasjon. For det mottar selskapet Åpenhetsprisen 2019.

Konserndirektør for kommunikasjon og samfunnskontakt Inger Sethov og informasjonssjef Halvor Molland mottok Åpenhetsprisen 2019 under Kommunikasjonsforeningens høstseminar. (Foto: Kommunikasjonsforeningen)

Ordfører John Danielsen (Sp) i Øksnes kommune er glad for at kommunen kom seg relativt uskadd fra fjorårets hackerangrep.

Foto: Nina Hansen/Dagbladet

› PUBLISERT 29.09.2022 13:29

Ante ingenting før angrepet: – Dette skjer ikke

Øksnes kommune trodde at et lite samfunn ytterst havgapet i Vesterålen var uinteressant for ukjente hackere. Det var en feilvurdering.

THOMAS FRIGÅRD
415 42 956

MER OM

› NYHETER

Lærervikar får ikke fast jobb i Høyesterett

Høyre i strupen på Gjelsvik i spørretimen

Modulhus bringer Nore og Uv til topps i bosetting

VÆR EN MENNESKELIG
BRANNMUR
SÅ SIKRER DU
DIN ORGANISASJON MOT
LØSEPENGEANGREP

Fra: Peggy Sandbekken Heie <iphonemails01@aol.com>
Dato: onsdag 28. juni 2017 15.54
Til: Bjarte Malmedal <bjarte@norsis.no>
Emne: Som haster

Hva er balansen i kontoen vår? Kan vi betale 33 tusen euro i dag?

hilsener
Peggy

Direktørsvindel

- Avsenderen utgir seg for å være en leder.
- «Det haster».
- Du blir bedt om å gå utenom vanlige rutiner for å gjennomføre en betaling.

Kripas anbefaler alle å anmelde både datakriminalitet og forsøk på datakriminalitet til Politiet!

Festspillene i Nord-Norge svindlet for 770.000 kroner

Festspillene ble lurt trill rundt med falske epostadresser. Pengene havnet i Tyrkia og England.

Rune N. Andreassen

@RuneN
Journalist

Martin Mortensen

Journalist

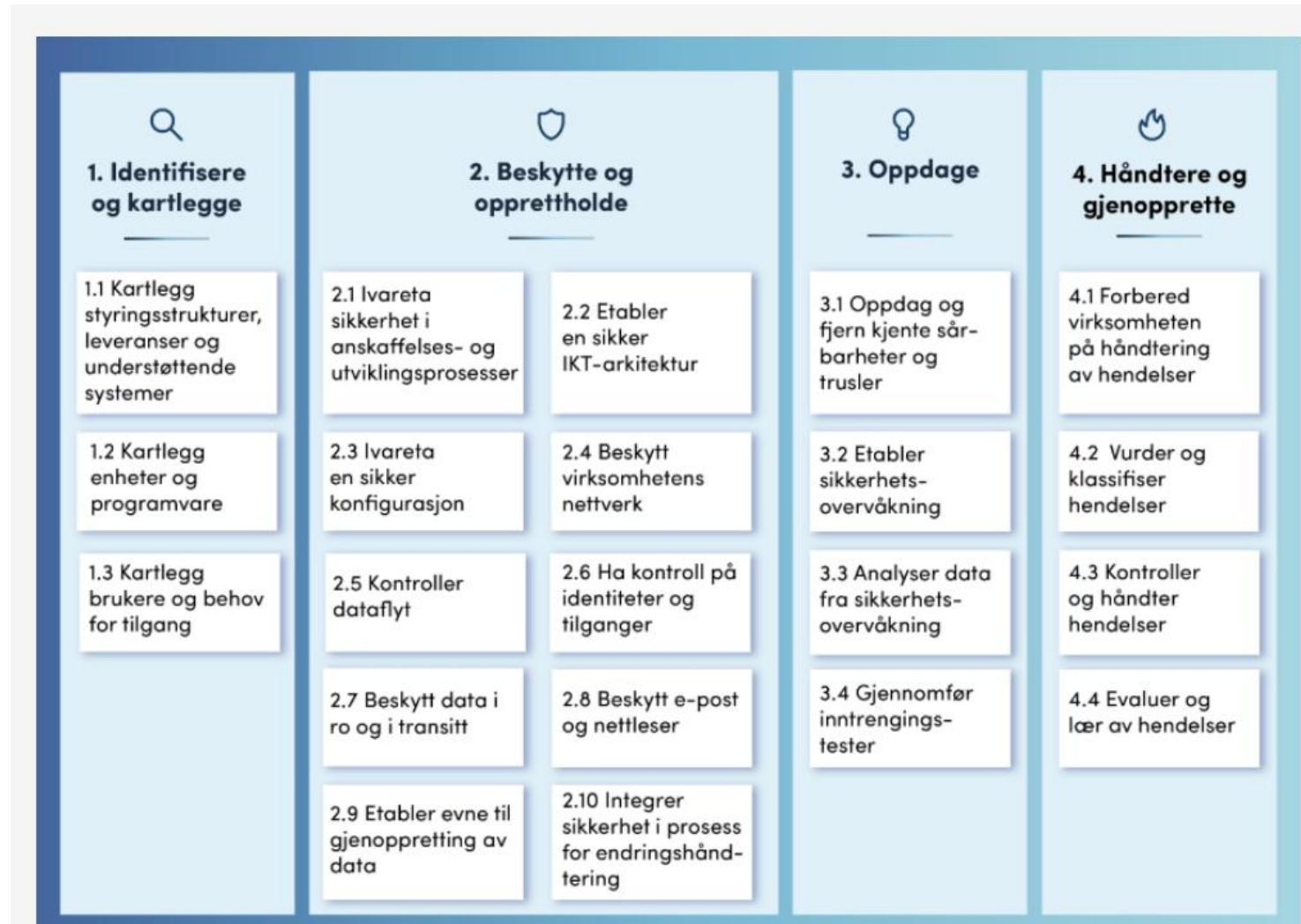
Publisert 19. sep. 2017 kl. 11:50

Oppdatert 19. sep. 2017 kl. 12:21

Hva kan vi gjøre for å forebygge?

NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet

Et sett med prinsipper og underliggende tiltak for å beskytte informasjonssystemer mot uautorisert tilgang, skade eller misbruk.

SIKRINGSTILTAK I ET PERSONVERN PERSPEKTIV

- Hvordan håndterer vi våre data?
- Hvilke opplysninger trenger vi i det daglige?
- Trenger vi virkelig alle disse opplysningene?
- Hva skal de brukes til og hvorfor skal vi ha dem?

INTERNE RESSURSER OG AVD SOM KAN BIDRA TIL Å STYRKE INFORMASJONSSIKKERHETEN

- IKT avdelingen med CSO- Chief Security officer
- Personvernombudet
- Systemeier som har tilgangsstyring

Bilde: Colourbox

Backup / Sikkerhetskopiering

Hva må du sikkerhetskopiere selv, hva tar IT-systemene seg av?

- Sørg for at du kan gjenopprette filene
- Er sikkerhetskopien sikret?
- Remote Backup

Bilde: NorSIS

Sikker pålogging

1. To-trinns bekreftelse
2. Bruk unike passord
3. Skriv gjerne ned passordene dine

Passord

- Stjeler noen passordet ditt så vil de nok få tilgang til mange tjenester.
- Hvilke tjenester bruker du på jobb og hvilke bruker du privat?
- Lag sterke passord (St0ReogSmaA1!)
- Tryggere å skrive dem ned og lagre en sikker plass
- Del mellom høy-middels-lav-sensitivitetstjenester (Privat og arbeid for eksempel)
- Ikke gjenbruk passord – bruk forskjellige

Passord håndteringsprogram

- ✓ 1password
- ✓ Bitwarden
- ✓ KeePass

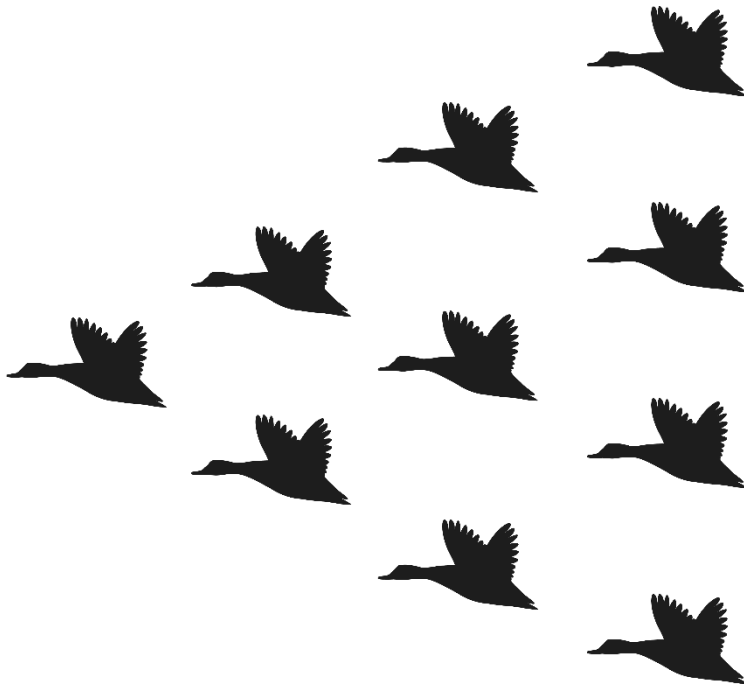
- ✓ <https://haveibeenpwned.com/>

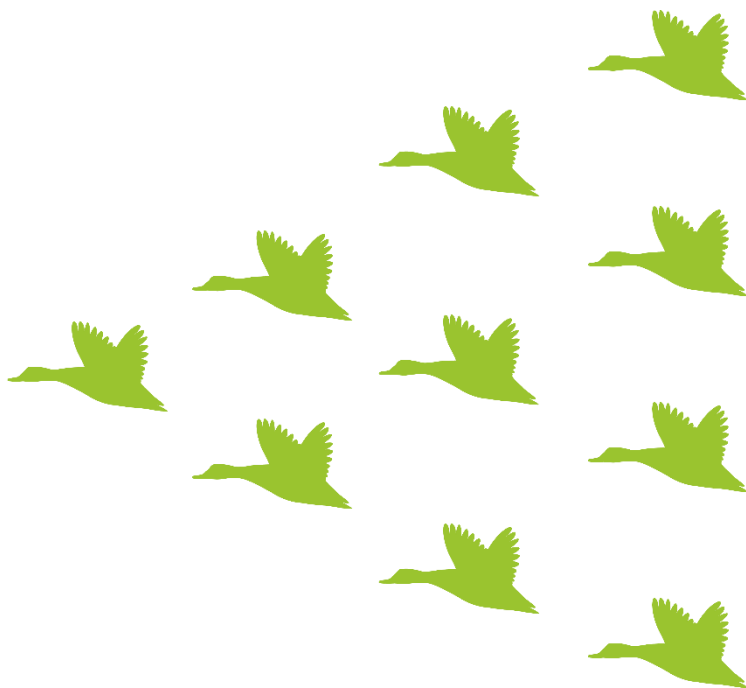
Du bruker ikke samme børste overalt,
hvorfor bruke samme passord?

✘ STOPP ! TENK 🖱️ KLIKK

Hva kan de ansatte forvente av sin leder?

- Informasjonssikkerheten i virksomheten er lederens ansvar. Lederen bør ha nødvendig kompetanse
- Kulturbygging
- Sikre nødvendig opplæring
- Lederen bør være et godt forbilde
- Generell tilrettelegging og bruk av styringssystemer

Hva kan din leder forvente av deg?

- At du tar ansvar
- Følger regler og rutiner
- Melder fra om sikkerhetsbrudd
- Rapporterer om hendelser og trusler
- Selv sørger for at du får opplæring, eller søker opp informasjonen du trenger
- Vurderer risiko og tenker før du klikker

HUSK!

Bruk alltid kode eller passord på mobilen, nettbrettet og datamaskinen og skru på totrinnsbekreftelse

Hold passordene dine hemmelig og bytt dersom andre kjenner til dine passord

Hold oversikt over brukerne og profilene dine. Ikke bruk samme passord flere steder

Tenk på hva slags informasjon du deler om deg selv med andre og vurder om du trenger å ha på stedstjenester

Ikke alle er den de utgir seg for å være

Sjekk hvem som er avsender før du klikker på lenker eller vedlegg du får og vurder om informasjonen er sann før du deler den videre

Vær grei mot andre

Tenk over om noen kan bli lei seg av det du skriver. Si ifra om andre deler ting de ikke bør, og oppfordre dem til å dele positive ting i stedet

Spør om lov før du tar eller deler bilder eller film av andre

Snakk med en voksen og be om hjelp hvis du ser, leser eller opplever noe du ikke synes er greit

Hold apper og programvare oppdatert

Sørg for å ta sikkerhetskopier av bilder og annet som er viktig for deg

Nett✓ett.no

SPØRSMÅL?

Enklere forvaltning av systemer

📍 MS Teams

Meld deg på

📅 Torsdag 10. november kl 10:00 - 10:30

Gratis webinar | IT Systemer og applikasjoner i en virksomhet er omfattet av krav til personvern, arkivplan, IKT sikkerhet og kontraktsmessige forhold. Vi viser hvordan nødvendig oppfølging og dokumentasjon blir langt enklere med Samsvar systemforvaltning. Velkommen til gratis webinar!

Sikkerhetskultur bygges ikke over natten, men med enkle grep kan man ta raske steg i riktig retning!

Ta gjerne kontakt med oss om det skulle være noen spørsmål.

Med vennlig hilsen

Agnethe van Dam

Tlf: 988 26 922

agnethe.vandam@sikri.no

KAM - Samsvar

Bjørn Nilsen

Tlf: 906 89 838

bjorn.nilsen@sikri.no

Personvernombud

TREFFPUNKT 2022

The Hub 28.-30. november

SIKKERHET INNOVASJON BÆREKRAFT

Informasjon og påmelding